

novičke

januar 2003

Podeljeni prvi certifikati Trener NLP v Sloveniji * Mreža središč za samostojno učenje z novim vetrom * Dan ljudskih univerz Slovenije 2002 * Stanje in razvoj Zveze ljudskih univerz Slovenije	3-11	DOMAČE NOVIČKE
Članstvo Slovenije v Izvršilnem odboru EAEA	12-13	UTRINKI IZ SVETA
40 sodobnih učnih metod	14-15	NOVA KNJIGA
Ustvarjalne rešitve s sistemskimi postavitvami (1. del) * Vabilo na spopolnjevanje izobraževalcev brezposelnih * Vabilo na delavnico	16-22	PRIPRAVLJAMO
Obvestilom članom ADS	23	OBVESTILA
	24-25	POSVETI, KONFERENCE
	26	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

 let z vami

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novice v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
- novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in Nevenka Kocijančič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 1.700 izvodov

DOMAČE NOVIČKE

Izobraževanje iz nevrolingvističnega programiranja **Podeljeni prvi certifikati Trener NLP v Sloveniji**

V tednu od 3. do 7. decembra 2002 je v Strunjanu potekal zaključek daljšega, 18–dnevnega izobraževanja za pridobitev mednarodnega certifikata Trener NLP. Na to smo na Andragoškem centru še posebej ponosni. Izobraževanje iz nevrolingvističnega programiranja, na kratko NLP, organizirano izvajamo že od leta 1994. Za pridobitev mednarodnega certifikata Trener NLP je treba predhodno pridobiti dva mednarodna certifikata - Praktik NLP in Mojster NLP.

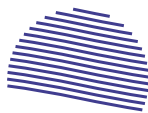
Posebne, poglobljene učne izkušnje, akcijsko učenje, intenziven trening osebnih veščin nastopanja in učenja, učenje v organizacijah in svetovanje, celostna, profesionalna uporaba vsebin, metod, tehnik in orodij NLP ter drugih pristopov so glavne značilnosti izobraževanja za trenerja NLP. Izobraževanje je potekalo v majhnih skupinah v obliki učnih delavnic; udeleženci so ves čas izvajali samostojne predstavitve.

Izobraževanje sta vodila mednarodno priznana trenerja iz Nemčije, *dr. Mona Vogl* in *mag. Bert Feustel*. *Dr. Mona Vogl*, dipl. psihologinja, je odlična strokovnjakinja na področju izobraževanja trenerjev NLP, razvoja vodilnih kadrov in svetovalka za osebni razvoj. *Mag. Bert Feustel*, dipl. psiholog, prireja osnovne in nadaljevalne mednarodne seminarje iz NLP, seminarje in predavanja za podjetja, združenja in inštitute; izvaja individualno svetovanje, "coaching" ter seminarje NLP za poslovne potrebe. Obema tujima trenerjema je pomagala domača trenerka NLP z mednarodnim certifikatom, *Nada Mulej*. Je izjemna poznavalka metodike pouka odraslih, "superlearninga", svetovalne komunikacije in retorike; bogate izkušnje ima v učenju, svetovanju in motiviranju odraslih za učenje.

V soboto, 7. decembra 2002, smo tako podelili 24 mednarodnih certifikatov in s tem dobili prve trenerje NLP v Sloveniji. Mednarodni certifikat združenja trenerjev NLP (*International NLP trainers association – INLPTA*) jim bo omogočil samostojno vodenje izobraževanja iz NLP in uporabo te metode v povezavi z drugimi pristopi.

Vsem še enkrat iskreno čestitamo!

Zdenka Birman Forjanič, ACS

Že 21.878 “samostojnih učencev”

Mreža središč za samostojno učenje z novim vetrom

Organizirano samostojno učenje v Sloveniji je v sedmih letih in pol delovanja doživelo velik razvoj in hkrati potrditev, da je bila to nova in kvalitetna pridobitev za spremljanje neformalnega učenja. Njen razvoj bogato prispeva k širjenju kulture učenja in izobraževanja pri nas. Izkušnje v Sloveniji potrjujejo vsa teoretična izhodišča in prakso iz tujine, po kateri so nastajala tudi središča za samostojno učenje (v nadaljevanju SSU) pri nas. Prav je, da ta način dela razvijamo dalje.

Nekaj novih organizacijskih informacij

Organizacijsko vodenje mreže središč za samostojno učenje v Sloveniji pripada Knjižnici Otona Župančiča. Zaradi urejanja funkcionalnih prostorov začasno domuje na Andragoškem centru Slovenije (v nadaljevanju ACS).

V jeseni 2002 je prišlo do nekaterih kadrovskih sprememb. *Mag. Irena Benedik*, ki je v vseh teh letih držala v rokah niti med nastalimi in nastajajočimi središči in opravila velik korak pri razvoju organiziranega samostojnega učenja v Sloveniji, je odšla novim izzivom naproti.

Novi imeni, na kateri se lahko v bodoče obračate z vašimi vprašanji in predlogi, sta:

- *Jasmina Orešnik*, strokovna sodelavka mreže SSU, ki jo lahko obiščete na ACS, pokličete po telefonu 01 5842 554, ali ji pišete na e-naslova: ssu@acs.si ali jasmina.oresnik@lj-oz.sik.si,
- *Ema Perme*, ki je prevzela vodenje, razvoj in organizacijo delovanja mreže organiziranega samostojnega učenja v Sloveniji; po vnaprejšnjem dogovoru je dosegljiva na ACS; pišete ji lahko na e-naslov: ssu@acs.si.

Načrti za leto 2003

Da bi mreža organiziranega samostojnega učenja delovala in se razvijala dalje, smo si za prihodnje leto zadali naslednje naloge:

- ponovni pregled, ureditev in vodenje evidence središč za samostojno učenje v Sloveniji;
- ureditev baze podatkov o obstoječih gradivih za samostojno učenje na slovenskem trgu s spletnimi viri in možnost izmenjave informacij med posameznimi središči;
- priprava podlag za računalniško spremljanje, urejanje in vodenje evidenc in zagon testne oblike računalniškega spremljanja, ki bo olajšalo poročanje Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport;

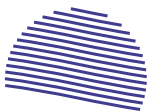
- informiranje in svetovanje na spletnih straneh ACS;
- oblikovanje podlag za enotno podobo mreže SSU v Sloveniji;
- priprava in organizacija izobraževanja za zaposlene v ustanovah, kjer delujejo središča za samostojno učenje;
- priprava podlag za razvoj mreže in središč za samostojno učenje;
- priprava podlag za nove načine uveljavljanja organiziranega samostojnega učenja v Sloveniji;
- tekoče poročanje in obveščanje o delu mreže SSU v Sloveniji.

Pohvalimo se lahko že s prvimi rezultati: skupaj z vodji središč za samostojno učenje smo zbrali letna poročila in podatke že obdelujemo. O rezultatih bomo poročali v naslednji številki Novičk. Vsem, ki ste pri tem sodelovali, se ob tej priložnosti zahvaljujemo.

Prepričani smo, da bo naše sodelovanje še naprej teklo v duhu odkritega dialoga in skupnega cilja - nadaljnjega razvoja organiziranega samostojnega učenja in njegovega širšega uveljavljanja. Vsekakor se bomo vsi, ki sodelujemo pri razvoju mreže SSU, potrudili opravičiti zaupano nalogo.

Pred nami je torej novo, sveže leto, ki kar samo ponuja nove možnosti in priložnosti za ideje, sodelovanje, delo in učenje. Za popotnico nam vsem pa naj velja, da se bomo še naprej učili vsi: mi, vi in udeleženci v naših središčih.

Emma Perme in Jasmina Orešnik, Knjižnica Otona Župančiča Ljubljana

Predstavitev posveta

Dan ljudskih univerz Slovenije 2002

Zveza ljudskih univerz Slovenije (v nadaljevanju ZLUS) vsako leto v jesenskem obdobju pripravi nacionalni posvet z mednarodno udeležbo. Rdeča nit posveta je praviloma aktualna strokovna tema, ki jo posamezni strokovnjaki v svojih prispevkih osvetlijo iz različnih zornih kotov.

V letu 2002 smo program srečanja posodobili, programsko razširili in obogatili. Nacionalni posvet smo povezali z usposabljanjem direktorjev in strokovnih delavcev na ljudskih univerzah. Celotni program smo razširili na dva dni in ga izpeljali izjemoma v decembru, 5. in 6. decembra na Brdu pri Kranju. Tako smo lahko zagotovili udeležbo vseh načrtovanih domačih in tujih strokovnjakov.

Posveta se je udeležilo prek 100 udeležencev. Pridružili so se nam številni domači in tuji strokovnjaki, ki so se vključili v program kot avtorji prispevkov na posvetu ali kot aktivni razpravljavci. Sodelovali so strokovnjaki iz Avstrije in Nemčije, predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (v nadaljevanju MŠZŠ) ter strokovnjaki iz Andragoškega centra Slovenije (v nadaljevanju ACS) in Zavoda Republike Slovenije za šolstvo (v nadaljevanju ZRSZŠ). Na posvetu so se nam pridružili še številni gostje iz drugih združenj in organizacij, in sicer: Gospodarske zbornice Slovenije, Centra RS za poklicno izobraževanje, Društva zasebnih organizacij na področju izobraževanja odraslih, ter predstavniki medijev.

Prvi dan smo namenili **usposabljanju direktorjev in strokovnih delavcev**, zaposlenih na ljudskih univerzah:

- Direktorji so se v obliki učne delavnice lotili priprave, prijave in vodenja evropskih projektov. Na podlagi kratkih teoretičnih izhodišč so pripravili prijavo dogovorjenega projekta za evropski program Grundtvig 1. V manjših delovnih skupinah so analizirali in izpolnili celotno razpisno dokumentacijo ter razjasnili posamezne dileme. V nadaljevanju so obravnavali posamezne faze in naloge vodenja projekta (delo s partnerji, vodenje denarnih zadev in izpolnjevanje dokumentacije). Cilj te delavnice je bil predvsem v informiranju in animaciji direktorjev, da ljudske univerze dejavno in v čim večjem številu vključijo v pripravo kakovostnih projektov na različnih področjih ter jih prijavijo na različne evropske razpise, zlasti tiste, ki denarna sredstva črpajo iz različnih strukturnih skladov ter drugih evropskih programov na področju lokalnega in regionalnega razvoja. Za izpeljavo teh nalog in dejavnosti so ljudske univerze kot javni in nevladni zavodi v lokalnem in regionalnem prostoru izredno primerni, zato so se direktorji ljudskih univerz dogovorili, da ZLUS v letu 2003 pripravi štiridnevno delavnico za bodoče projektne vodje na ljudskih univerzah.
- Strokovne delavce smo glede na področje dela, ki ga na svoji ljudski univerzi opravljajo, vključili v tri delovne skupine, in sicer: osnovnošolsko izobraževanje odraslih in mladostnikov, srednje poklicno in strokovno izobraževanje, informiranje in svetovanje odraslim. Temeljni cilj dela posameznih skupin je bil predvsem strokovno analizirati izobraževanje in svetovanje na področju javno veljavnih programov. Tako smo s pomočjo predhodnih vprašalnikov izluščili temeljne probleme na področju strokovnih in sistemskih vprašanj in hkrati iskali predloge, pobude in rešitve na podlagi primerov dobre prakse. S pomočjo moderatorjev iz

vrst ZLUS in strokovnjakov iz nacionalnih zavodov (ACS in ZRSZŠ) smo predstavljeno problematiko poglobljeno analizirali ter skupno iskali ustrezne strokovne rešitve. Delovne skupine so pripravile krajša pisna poročila o svojem delu, predloge pobud in rešitev za nadaljnje delo in sezname dejavnosti pri reševanju posameznih odprtih sistemskih in strokovnih vprašanj.

Drugi dan srečanja smo namenili **posvetu** na temo **Izobraževanje odraslih in ljudske univerze v Sloveniji ob vstopu v Evropsko unijo**. Otvoril ga je državni sekretar na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, *mag. Mirko Zorman*. V svojem prispevku o pričakovanjih in strategiji MŠZŠ na področju izobraževanja odraslih v skladu s strategijo vseživljenjskega učenja je poudaril nekaj ključnih razvojnih nalog in prednosti Ministrstva, kot so:

- sprejem nacionalnega programa za izobraževanje odraslih,
- sofinanciranje izobraževanja odraslih prek sistema vnaprejšnjega plačila (vavčerski sistem),
- razvoj svetovalnih središč za odrasle v lokalnem okolju,
- sofinanciranje odraslih na področju odpravljanja izobrazbenega primanjkljaja.

Poudaril je pomembno nalogo ljudskih univerz, saj kot središča za izobraževanje, učenje in svetovanje odraslih v lokalnih okoljih prevzemajo pomembno vlogo pri vzpostavljanju lokalnih in regionalnih socialnih partnerstev ter prek njih in svetovalnih središč spodbujajo učenje odraslih.

Državni podsekretar v Službi Vlade za evropske zadeve, *Miro Prek*, je predstavil predpristopna pogajanja in položaj Slovenije pred vstopom v Evropsko unijo. Prikazal je razvojne in ekonomske kazalce ter primerjalne prednosti Slovenije in poudaril, da pri pogajanjih na področju izobraževanja ni bilo večjih težav, saj načeloma vsaka država to področje ureja avtonomno, v skladu s strateškimi usmeritvami in cilji Evropske unije.

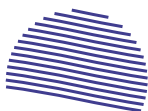
Dr. Wilhelm Filla, generalni sekretar Zveze avstrijskih ljudskih univerz, in *Barbara von der Meden*, predstavnica nemškega Inštituta ljudskih univerz dežele Hessen, sta predstavila temeljne značilnosti izobraževanja odraslih v Avstriji in Nemčiji ter trenutni položaj in povezovanje ljudskih univerz v obeh državah. Poudarila sta predvsem pomen kakovosti, oblikovanja enotnih standardov in poenotenih programov ter strateško povezovanje z drugimi združenji na področju izobraževanja odraslih. *Dr. Wilhelm Filla* je poudaril, da je njihova zveza dobila novo nalogo kot posrednica med Evropsko unijo in lokalnim nivojem. Spodbujala bo uresničevanje načel memoranduma o vseživljenjskem učenju na lokalni ravni; pobude iz lokalnega okolja pa bo posredovala v Bruselj.

Direktorica Andragoškega centra Slovenije, *dr. Vida A. Mohorčič Špolar*, je v svojem prispevku analizirala prednosti in pasti izobraževanja odraslih v Evropski uniji. Izpostavila

je predvsem prevladujoče izobraževanje odraslih za delo in poklic ter poudarila, da se odrasli premalo učijo, kako se učiti in sobivati. Med prednostmi Evropske unije je izpostavila "prisilo" k združevanju izobraževalcev odraslih in različnih ministrstev pri izpeljavi in sofinanciranju posameznih projektov. Evropska unija in posamezne lokalne oblasti bi morale podpreti izobraževanje odraslih - ne le na deklarativni ravni, temveč tudi denarno.

Ob zaključku posveta je generalni sekretar ZLUS, *mag. Andrej Sotošek*, predstavil stanje in razvojno strategijo ZLUS, kar podrobneje predstavljamo v naslednjem prispevku.

mag. Andrej Sotošek, Zveza ljudskih univerz Slovenije

Primerjava podatkov nadaljnjega izobraževanja
na področju izobraževanja odraslih

Stanje in razvoj Zveze ljudskih univerz Slovenije

Zveza ljudskih univerz Slovenije (v nadaljevanju ZLUS) je v letu 2002 ponovno utrdila svoje članstvo. Kljub izstopu članic Ljubljanske regije in zmanjšanju članstva na 31 članic ohranja svoje mesto na področju izobraževanja odraslih, na določenih programih pa celo krepi svojo vlogo. Zveza s svojimi članicami je vodilni partner na področju izvajanja nacionalnega programa na področju izobraževanja odraslih, ki zajema: opismenjevanje, osnovno šolo za odrasle, demokracijo, informiranje in svetovanje. Članice so kljub zmanjševanju javnih sredstev na področju izobraževanja odraslih in zaostrovanju stanja na izobraževalnem trgu uspele ohraniti pestrost programske ponudbe. Statistični podatki kažejo, da so ljudske univerze dovolj prožne, kakovostne in strokovne, da se lahko uspešno prilagodijo razmeram in izobraževalnemu trgu v Evropski uniji. Vse članice so večinoma tržno usmerjene, o čemer pričajo tudi finančni podatki iz statističnih poročil.

Statistični podatki na področju izobraževanja odraslih za leto 1999/2000

Pri analizi in prikazu primerjalnih podatkov nadaljnjega izobraževanja na področju izobraževanja odraslih po posameznih vrstah izobraževalnih organizacij smo kot vir uporabili podatke Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS)¹.

¹ Statistične informacije, 9 Izobraževanje, št. 130, 21. 11. 2002, Ljubljana

Izvajalci

Statistika je zajela naslednje organizacije na področju izobraževanja odraslih:

- ljudske univerze (vse, ne glede na članstvo v ZLUS),
- druge specializirane organizacije (zasebne organizacije),
- enote pri šolah,
- enote pri podjetjih,
- vozniške šole,
- druge.

Podatki med ljudskimi univerzami, zasebnimi organizacijami in enotami pri podjetjih so primerljivi in zato za nas zanimivi. Težje je primerjati podatke enot pri šolah in drugih organizacij. Svojevrsne so avtošole, ki jih je sicer največ, a imajo manj programov, izpeljanih ur in vpisanih udeležencev. Program zaključi kar 97,5% vpisanih.

Analiza nam pokaže, da je število ljudskih univerz in enot pri podjetjih skoraj enako, zasebnih organizacij pa je kar 2,6-krat več. S številom organizacij so primerljivi podatki o številu izpeljanih programov. Razmerja se prevesijo v korist ljudskih univerz: zasebne organizacije izpeljejo le 1,9-krat več ur kot ljudske univerze, ljudske univerze pa izvedejo kar 1,4-krat več ur kot enote pri podjetjih. Tudi vpis udeležencev na ljudskih univerzah je zelo dober; zasebne organizacije vpišejo le 32% več udeležencev, enote pri podjetjih pa le 34% več kot ljudske univerze. Uspešnost udeležencev je izrazito najboljša na ljudskih univerzah: izobraževanje uspešno zaključi kar 84% udeležencev, pri zasebnih organizacijah 52%, v enotah pri podjetjih pa le 35%.

Zaposleni

Primerjalna analiza podatkov nam pokaže, da je največ redno in pogodbeno zaposlenih na ljudskih univerzah, kar gotovo pripomore h kvalitetni izpeljavi široke programske ponudbe in k uspešnosti udeležencev v izobraževanju.

Neverificirani programi

Podatki na področju izvajanja neverificiranih programov so primerljivi med ljudskimi univerzami, zasebnimi organizacijami in enotami pri podjetjih. Pri drugih organizacijah so podatki precej nižji in za nas nezanimivi.

Analiza nam pokaže, da so vse tri primerjane vrste organizacij izpeljale primerljivo število neverificiranih programov. Zasebne organizacije so izvedle 48% več izobraževalnih ur, vendar jih je kar 2,6-krat več kot ljudskih univerz in enot pri podjetjih. Po številu vključenih udeležencev so najuspešnejše enote pri podjetjih; zasebne organizacije so vpisale le 32%

več udeležencev kot ljudske univerze, kar je precej manj, če podatek primerjamo s številom organizacij. Glede števila udeležencev, ki so uspešno zaključili izobraževanje, so daleč najuspešnejše ljudske univerze.

Javno veljavni programi

Pri analizi podatkov na področju izvajanja javno veljavnih programov bistveno izstopajo vozniške šole, in sicer pri vseh merjenih podatkih. Njihove podatke moramo umestiti v kontekst števila voznških šol in programa pridobivanja voznškega izpita za polnoletne državljane Slovenije.

Primerjalni podatki za druge organizacije nam kažejo, da so ljudske univerze najuspešnejše pri ponudbi programov, izpeljanih urah izobraževanja, vključenih udeležencih in po številu udeležencev, ki so uspešno zaključili izobraževanje:

- ponujajo skoraj 2,5-krat več programov kot zasebne organizacije in skoraj 2-krat več kot enote pri šolah;
- izpeljejo kar 2-krat več izobraževalnih ur kot zasebne organizacije in skoraj 4-krat več kot enote pri šolah (le enote pri podjetjih izvedejo 2,6-krat več izobraževalnih ur kot ljudske univerze);
- zasebne organizacije in enote pri šolah so vpisale približno 1,4-krat manj, enote pri podjetjih pa kar 2-krat manj udeležencev kot ljudske univerze;
- sorazmerno s tem je tudi manj udeležencev pri drugih organizacijah uspešno zaključilo izobraževanje.

Primerjalni podatki za ljudske univerze v zadnjih dveh letih

Podatke za analizo smo črpali iz virov SURS za leti 1999/2000 in 2000/2001 ter iz anketnega vprašalnika za vse članice ZLUS za leto 2000/2001.

Podatki nam kažejo, da se je število članic in zaposlenih zmanjšalo. Med ljudskimi univerzami je kar nekaj organizacij, ki niso članice ZLUS, statistično pa jih SURS vodi med ljudskimi univerzami. To vpliva na število redno in pogodbeno zaposlenih.

POSLOVNO LETO	ŠT. ČLANIC	ZAPOSLENI	POGODBENI	ŠT. PROGRAMOV	ŠT. UR	ŠT. VPISANIH
1999/2000	45	294	3.083	3.299	134.666	50.452
2000/2001	31	193	2.373	1.854	305.034	60.314

Analiza podatkov v zgornji tabeli nam pokaže, da se je z zmanjšanjem števila članic ZLUS (za 31%) zmanjšalo tudi število zaposlenih strokovnih delavcev (za 34%). Prav tako je manjše število pogodbenih sodelavcev (za 23). Število programov se je v zadnjem letu

prav tako zmanjšalo (za 44%), hkrati pa se je povečalo število izpeljanih ur (kar za 226%) in število vpisanih udeležencev (za 19,5%).

Sklepamo lahko, da so ljudske univerze povečale svojo storilnost: z manj zaposlenimi so izpeljale več programov izobraževanja za več udeležencev. Opaziti pa je tudi tržno usmerjenost v tiste programe, ki jih trg zahteva, saj se sicer število programov zmanjšuje.

Razvojna strategija Zveze ljudskih univerz Slovenije

V ZLUS smo v razvojno strategijo vključili naslednje naloge:

- utrditi in razširiti članstvo Zveze,
- povezati in utrditi mrežo javnih zavodov za izobraževanje odraslih,
- ohraniti in dvigovati kakovost, dostopnost in prožnost Zveze,
- preiti na programsko – projektno financiranje,
- okrepiti mednarodna partnerstva,
- integrirati Zvezo v evropski sistem izobraževanja odraslih.

Analiza stanja ZLUS, primerjalni podatki za obdobje zadnjih dveh let in primerjava z drugimi organizacijami na področju izobraževanja odraslih nam pokažejo, da Zveza ni izgubila vloge enega vodilnih partnerjev na področju izobraževanja odraslih. Z izrabo vseh zmogljivosti, jasno strategijo in postavljenimi cilji pa jo bo v prihodnje še okrepila.

mag. Andrej Sotošek, Zveza ljudskih univerz Slovenije

UTRINKI IZ SVETA

Evropsko združenje za izobraževanje odraslih

Članstvo Slovenije v Izvršilnem odboru EAEA

Na volilni skupščini *evropskega združenja za izobraževanje odraslih* (*European Association for the Education of Adults – EAEA*), ki je bila 9. in 10. novembra 2002 v Sofiji, so v Izvršilni odbor te mednarodne organizacije izvolili tudi dr. Vido A. Mohorčič Špolar, direktorico Andragoškega centra Slovenije, kot predstavnico Andragoškega društva Slovenije.

EAEA se od leta 2000, oziroma od konference Evropskega sveta v Lizboni, posebej skrbno posveča spodbujanju kulture vseživljenjskega učenja. V sklepih predsedstva beremo, da je na začetku 21. stoletja *“vseživljenjsko učenje bistvenega pomena za razvoj državljanstva, socialne povezanosti in zaposlovanja”*. Zdaj že mnoge nacionalne vlade, pa tudi nadnacionalna in mednarodna telesa (EU, OECD, UNESCO), sprejemajo stališče, da je vseživljenjsko učenje nujno za ekonomsko, demokratično in socialno dobrobit posameznikov, pa tudi za razvoj organizacij, lokalnih okolij, manjšin in družb v celoti.

Programi vseživljenjskega učenja morajo biti na voljo ljudem vseh starosti, ne glede na predizobrazbo, spol, okolje in zaposlitveni položaj, saj prispevajo k ekonomskemu razvoju, zaposlovanju in posodabljanju trga delovne sile, hkrati pa posameznikom in skupinam omogočajo sodelovanje v procesih odločanja (zagotavljanje demokracije), spoznavanje in spoštovanje drugačnosti, odpiranje možnosti za kulturno udejstvovanje in osebni razvoj. Odrasli učenci so zelo raznolika skupina, zato moramo njihove potrebe obravnavati čim bolj individualno. To pomeni, da morajo imeti možnost izbire med različnimi metodami (projekti, fleksibilno učenje, učenje na daljavo, e-učenje ipd.), oblikami (večerne šole, tečaji, seminarji, delavnice, srečanja ipd.), temami in zahtevnostnimi stopnjami učenja.

Zaradi prehoda iz industrijske družbe, v kateri so bile za različne naloge na različnih ravneh potrebne točno določene vsebine znanja, v post-industrijsko družbo oziroma v družbo znanja postaja vseživljenjsko učenje nujnost. EAEA ga zato uveljavlja kot eno temeljnih človekovih pravic.

EAEA je tudi most med različnimi področji učenja odraslih. Je povezujoča mreža civilnih organizacij, ki nudijo neformalno izobraževanje s široko paleto socialnih stikov na lokalnih,

regionalnih, nacionalnih, evropskih in globalnih ravneh. Zagotavlja tako virtualna kot neposredna mednarodna srečanja ter sodelovanje raziskovalcev in drugih strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih. Spodbuja navezovanje stikov med ljudmi različnih kultur in okolij ter izmenjavo informacij o demokraciji in človekovih pravicah v teoriji in praksi. Deluje tudi kot partner zakonodajnim strukturam na nacionalnih in evropskih ravneh.

Srečanje EAEA v Sofiji je bilo v vsebinskem delu posvečeno vprašanju **aktivnega državljanstva**. Uvodni referat je predstavil *Ruud Veldhuis* iz Nizozemske; s koreferati so sodelovale:

- *Vida A. Mohorčič Špolar* (Slovenija) – predstavitev projekta Izobraževanje za aktivno državljanstvo in upravljanje (Education and Training for Governance and Active Citizenship in Europe – ETGACE),
- *Marta Vinnai* (Madžarska) – predstavitev projekta o izobraževanju za aktivno državljanstvo za dolgotrajno brezposelne,
- *Sue Cara* (Velika Britanija) - predstavitev projekta Advocacy Guide (kako vplivati na politiko, metode pritiska ipd.).

Delo se je nadaljevalo v petih delovnih skupinah, ki so obravnavale:

- poti za preseganje socialne izključenosti,
- sposobnosti (usposabljanje) za aktivno državljanstvo,
- boj proti rasizmu in ksenofobiji,
- vlogo nevladnih organizacij pri razvoju civilne družbe,
- državljanstvo in delo.

Zasedanja in skupščine EAEA (bila je 10. novembra 2002) so se udeležili predstavniki 29 držav oziroma 49 združenj. Skupščina je potrdila sprejem novih članov iz Irske, Madžarske in Jugoslavije.

Za **predsednika EAEA** sta kandidirala *Sue Waddington*, NIACE, Velika Britanija, in *Janos Sz. Toth*, MNT, Madžarska, ki je bil tudi izvoljen. Novi **izvršilni odbor EAEA** pa sestavljajo: *Lucien Bosselaers*, SOCIUS, Belgija, *Brid Connolly*, AONTAS, Irska, *Michael Samlowski*, IIZ/DVV, Nemčija, *Sofia Corradi*, FPEA, Italija, *Roma Juozaitiene*, AAE, Litva, *Sturla Bjekkaker*, AEA, Norveška, *Vida A. Mohorčič Špolar*, ADS, Slovenija, *Isabel Garcia-Longoria*, FEUP, Španija, *André Schläfli*, SVEB, Švica, *Jumbo Clercq*, Odyssee Projectbureau MO, Nizozemska, in *Sue Waddington*, NIACE, Velika Britanija.

Podrobnejše informacije so dosegljive na spletnem naslovu: <http://www.eaea.org/>.

Slavica Borka Kucler, ACS

NOVA KNJIGA

Predstavitev priročnika

40 sodobnih učnih metod

Redko priročnik zapolni tako veliko vrzel in je obenem namenjen tako širokemu krogu bralcev kot priročnik **40 sodobnih učnih metod**, avtorice Daniele Brečko. Priročnik je v prvi vrsti namenjen predavateljem, učiteljem in trenerjem, ki so glede na vse večje potrebe po novih znanjih in s tem povezano raznolikostjo učnih skupin in situacij nenehno pred vprašanjem, kateri način bi bil v dani izobraževalni situaciji najprimernejši za posredovanje izbranih vsebin. Obenem pa se s tem vprašanjem danes srečujejo prav vsi, ki morajo, ali bi radi svoje znanje, informacije, spoznanja ali spretnosti posredovali drugim, bodisi v bolj ali manj formalnih učnih situacijah bodisi med sodelavci, na delovnem mestu, pri strokovnih vprašanjih in v drugih situacijah.

V priročniku je opisanih štirideset učnih metod, ki so razdeljene na deset sklopov glede na funkcijo, ki jo lahko imajo v okviru izobraževalnega procesa. Najprej so opisane metode za spoznavanje udeležencev in za lažji začetek dela s skupino. Najobsežnejši del priročnika predstavljajo metode za posredovanje in obdelavo vsebin; sledijo pa jim metode za razvijanje skupinske dinamike in spodbujanje sodelovanja v učni skupini. V zadnjem delu so predstavljene metode za pridobivanje, posredovanje in vrednotenje rezultatov.

Izredna odlika priročnika je njena praktična zasnova, kar bralcu omogoča hiter in jasn pregled nad predstavljenimi učnimi metodami. Opis vsake metode je razčlenjen na enake podenote: najprej so predstavljeni **učni cilji** (zakaj je metoda primerna in kaj je mogoče z njo doseči), sledi **izvedba** (kakšna je metoda, kako poteka in na kaj mora biti predavatelj pri izpeljavi pozoren) in nato **pogoji za izvedbo** (za koliko udeležencev je primerna, koliko časa zahteva, kakšen prostor in kakšne pripomočke). Sledijo **navodila za predavatelje** (na kaj mora biti predavatelj pri uporabi metode še posebej pozoren in na kakšne težave lahko naleti) ter **nadaljnje delo** (na kakšen način je mogoče čimbolj smotno uporabiti rezultate in nadaljevati začete dejavnosti). Obenem avtorica že v uvodu poudari, da je izbira primernih učnih metod le eden od korakov pri načrtovanju in izvedbi izobraževalne dejavnosti; izhaja iz predhodnega razmisleka o tem, **za koga, zakaj in čemu** načrtujemo

izobraževanje, **kdo** ga načrtuje, **kakšne vsebine** bodo obravnavane ter **kako** in **v kakšnih okoliščinah** bomo k izobraževanju pristopili in ga izpeljali.

Skozi priročnik nas spremlja misel *grških retorikov*: “*Kaj nam pomaga znanje, če ga ne znamo oznanjati*”. V času zasičenosti z informacijami postaja sposobnost posredovanja lastnega znanja in informacij na način, ki bo pripomogel k ustvarjanju novih znanj in spoznanj, vprašanje uspešnosti in preživetja - ne le v poslovnem svetu ampak v vseh socialnih vlogah. Tudi na to nas opozarja že *Aristotel*, ko pravi, da *ni vprašanje, ali se bomo razjezili ali ne, pomembno je, da se razjezimo v pravem trenutku na pravo osebo, v pravi meri in na pravi način*.

Avtorica *Daniela Brečko* nas kot odlična poznavalka andragoške teorije in prakse v uvodnem delu opozori na kompleksnost sodobne andragoške prakse, obenem pa je njen priročnik praktičen, nazoren in pregleden in bo dragocena opora tako predavateljem, učiteljem in trenerjem kot tudi vsem, ki so v različnih življenjskih situacijah postavljeni pred dejstvo, da morajo svoje znanje posredovati drugim.

Priročnik je založil Sofos, inštitut za izobraževalni management, naročite pa ga lahko pri podjetju GV Izobraževanje.

mag. Nadja Dobnik, Pedagoški center Ekonomske fakultete v Ljubljani

PRIPRAVLJAMO

Predstavitev vsebine delavnice

Ustvarjalne rešitve s sistemskimi postavitvami (1. del)

V aprilu pripravljamo delavnico na temo **Ustvarjalne rešitve s sistemskimi postavitvami**. Vodja delavnice je *dr. Siegfried Rosner* iz Münchna, član Syst-teama, mednarodno potrjeni trener NLP in trener Team-Management-Systema (po Margerison-u in McCann-u).

V nadaljevanju predstavljamo nekaj vsebinskih poudarkov.

Katera poklicna pot je zame najboljša?

Kakšno je moje mesto v organizaciji ali v delovni skupini?

Se pri meni medsebojno ovirata zasebno in poklicno področje?

Zakaj v projektni skupini ne zaživi timsko delo?

Zakaj vodji manjka odločnosti in energije?

Se novi sodelavec ujema z obstoječim timom?

Zakaj se procesi sprememb ne premaknejo?

Kje se zatika pri uvajanju organizacijskih sprememb?

Kako naj opredelim svoje področje odgovornosti in oblikujem potrebne spremembe?

Osnovna struktura takih problemov postane jasna, če delamo s sistemskimi, osebnimi in organizacijskimi postavitvami.

“Glavobol še ni znak pomanjkanja aspirina v telesu.” S tem stavkom *prof. Matthias Varga von Kibed* opozarja na kognitivne zmote običajnega vzročno-posledičnega mišljenja. V postavitvah vidimo, kaj deluje, ne zakaj deluje. Za učinkovitost poznavanje vzrokov ni pomembno. Predpostavljamo lahko, da so rešitve vedno že vsebovane v sistemu (timu, organizaciji, družini). *Insa Sparrer* in *Matthias Varga von Kibed* sta razvila različne oblike postavitev, ki temeljijo na široki psihološki in filozofski osnovi. Ker niso vezane na določeno okolje, je z njimi mogoče prikazati najrazličnejše probleme in vprašanja, ki segajo prek meja družinskih sistemov.

Najpogostejše oblike sistemskih postavitev

- **Postavitev organizacijske strukture**

Uporabljamo jo pri načrtovanju projektnega dela, ob problemih družinskih podjetij, za pogajanja glede pogojev ob premestitvah delavcev in za obravnavo širših problemov ob združevanjih in prevzemih podjetij.

- **Postavitev problemov**

Problem nastane, kadar cilj ni dosežen. Morda so na poti ovire, morda ni dovolj virov moči, ali pa obstajajo skrite prednosti tega, da cilj ni dosežen. Morda pomembnejše naloge, ki čakajo na kasnejši čas, niso dovolj jasne. Problemska postavitev ima zelo pestro sestavo in domnevne ovire se pogosto spremenijo v dragocene vire moči.

- **Postavitev timov**

Člani tima so razpostavljeni v prostoru, skladno z njimi pa so dodane še vrednote in cilji.

- **Postavitev inovacij**

Ta simulacija pokaže možne različice inovacij, ki jih preverimo na vseh ravneh, dosežke pa vključimo v inovacijski proces.

- **Četverkotna postavitev**

Ta oblika postavitve pokaže, kako najdemo najboljšo rešitev ob razdvojenosti. Pri tem razpostavimo “eno” (prva možnost), “drugo” (druga možnost), “oboje” (povezava med “enim” in “drugim”) in “ničesar od obojega”.

- **Raznolika postavitev**

Omogoča postavitev različnih možnosti odločitev in izkušnjo njihovega učinka, s čimer si olajšamo odločanje.

- **Postavitev neupoštevane teme**

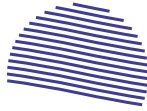
Glede na vprašanje klienta ta oblika postavitve osvetli “slepe pege” določenega sistema.

- **Postavitev nasprotnih prepričanj**

To je oblika, s katero dobimo dostop do virov moči in znanja, pa tudi do zaupanja in jasnosti, ki je bilo okrnjeno. Vizije, strategije in prepričanja lahko preverimo s postavitvijo nasprotij in jih tako uravnesimo.

(nadaljevanje prihodnjč)

Prevod: Nada Mulej, ACS

Andragoški center Slovenije

Vabilo na spopolnjevanje izobraževalcev brezposelnih

Štiri leta so minila, odkar je Andragoški center Slovenije pripravil prvo spopolnjevanje organizatorjev, učiteljev in svetovalcev, ki so sodelovali v Programu izobraževanja brezposelnih oseb - **Program 5000**. Tudi v letu 2003 pripravljamo te **brezplačne programe** spopolnjevanja. Namenjeni so tistim, ki ste v Program 5000 že vključeni, tistim, ki v njem (še) ne sodelujete, pa izvajate veliko drugih programov izobraževanja za brezposelne v dogovoru z zavodi za zaposlovanje, in tistim, ki se v program želite vključiti.

Programi, ki smo jih pripravili, prinašajo nova znanja, ki ga izvajalci potrebujejo pri izobraževanju brezposelnih. Ob upoštevanju izkušenj, vizije razvoja usposabljanja andragoških delavcev in ciljev, ki jih postavlja Program izobraževanja brezposelnih oseb, smo pripravili izobraževalne programe za:

- **organizatorje izobraževanja,**
- **učitelje,**
- **svetovalce.**

Posamezni program sestavljajo naslednji **moduli**:

- **Spopolnjevanje organizatorjev izobraževanja** (program in termin)

Organizator izobraževanja, komunikacija in svetovanje (16 ur): 4. in 5. februar 2003 od 9. do 16. ure

Organizator in izpeljava kurikulumuma (16 ur): 17. in 18. marec 2003 od 9. do 16. ure

- **Spopolnjevanje učiteljev** (program in termin)

Učitelj in izpeljava kurikulumuma (16 ur): po dogovoru s posamezno ustanovo

Učne metode in tehnike poučevanja (16 ur): po dogovoru s posamezno ustanovo

- **Spopolnjevanje svetovalcev** (program in termin)

Svetovanje in komunikacija (32 ur): 12. in 13. februar 2003 (1. del) od 9. do 16. ure

10. in 11. marec 2003 (2. del) od 9. do 16. ure

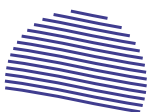
Spopolnjevanja za organizatorje izobraževanja in svetovalce bodo potekala na Andragoškem centru Slovenije v Ljubljani, za učitelje pa v šolah in ustanovah, ki se bodo odločile za to vrsto izobraževanja.

Opise programov si lahko ogledate tudi na spletni strani: <http://www.acs.si/izobrazevanje>, kjer kliknete na *Programi temeljnega andragoškega usposabljanja – spopolnjevanje*

izobraževalcev brezposelnih. Na tej spletni strani je na voljo tudi prijavnica.

Za vse **dodatne informacije** in **prijave** lahko pokličete Matejo Pečar (tel.: 01 5842 573, e-naslov: mateja.pecar@acs.si).

Mateja Pečar, ACS

Andragoški center Slovenije

Vabilo na delavnico

Privlačne vizije in jasni cilji ali kaos in negotovost?
Napake kot priložnosti za rast ali dokazi nesposobnosti?
Drug z drugim ali eden proti vsem?
Vznemirljiva brezpotja ali uhojene poti?
Neodkriti izzivi ali znana rutina?
Notranja moč in energija ali zunanja prisila?

To so vprašanja, s katerimi se srečuje sleherni vodja delovnega tima ali organizacije. Kako pa je z vami? Kako želite voditi svojo organizacijo, delovni tim ali družino v času bliskovitih sprememb? Kako ustvarjati jasne vizije, privlačne cilje in notranjo motivacijo v okolju, kjer delate? Kako poiskati, spodbuditi in uporabiti ustvarjalne možnosti svojih sodelavcev? Kako postati osebnost, ki vodi z notranjo močjo, in je s tem navdih za sodelavce?

Pridružite se nam na dvodnevni učni delavnici **Ustvarjalni tim - vir učenja v organizaciji**, ki bo **24. in 25. februarja 2003**, med 9. in 16. uro **na Andragoškem centru Slovenije**. Prepričani smo, da boste z nje odšli motivirani, polni novih idej in jasnih predstav o naslednjih korakih, ki vas bodo približali sodelavcem in udeležencem izobraževanja.

Na delavnici vas bo spremljala Nada Mulej, strokovna sodelavka ACS, trenerka NLP, ki vam bo pomagala priklicati še neodkrite notranje vire za nove poti.

Prvi dan delavnice boste spoznali:

- Kako delujejo uspešni timi?
- Ciljno delovanje v timu.

- Različnost kot prednost in povezovanje različnih notranjih virov posameznikov.
- Kako pospešiti sodelovanje in sinergijo?

V drugem dnevu pa boste odkrivali:

- Kako vodimo time in usklajujemo mnenja?
- Razvijanje kulture konstruktivne povratne informacije v timu.
- Umetnost vplivanja, prepričevanja in motiviranja.
- Kreativno reševanje problemov in iskanje novih idej.
- Vizije in cilji – “pogonska” energija dobrega tima.

Program je vključen v **Katalog stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju v šolskem letu 2002/03** in je ovrednoten z **1 točko**.

Kotizacija za dvodnevno delavnico, ki jo boste poravnali na podlagi računa, izstavljenega na dan izobraževanja, je **20.000 SIT** (DDV je vključen). V ceno so vključeni kava, osvežilni napitki in drobni prigrizki.

Prosimo vas, da izpolnjeno prijavnico pošljete najkasneje **do ponedeljka, 17. februarja 2003**, na naslov: **Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana**; lahko tudi po faksu: 01 5245 881. Število prijav je omejeno na 20, zato ne odlašajte in pošljite prijavo čimprej!

Zdenka Birman Forjanič, ACS

PRIJAVNICA:

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

USTVARJALNI TIM – VIR UČENJA V ORGANIZACIJI

Datum: **24 in 25. februar 2003**

Kraj:

Ljubljana

PODATKI O UDELEŽENCU

Ime in priimek:

Datum in kraj rojstva:

Stopnja izobrazbe:

V.

VI.

VII. ali več

Vrsta izobrazbe:

Delo, ki ga opravljate:

Ustanova / podjetje:

Naslov:

Pošta:

Telefon:

faks:

el. naslov:

Pedagoško–andragoška izobrazba:

da

ne

Izkušnje na področju izobraževanja odraslih:

let

Dovoljujem uporabo svojih osebnih podatkov pri vodenju evidenc in obdelavi podatkov v skladu z veljavnim Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

PLAČNIK KOTIZACIJE

Plačnik kotizacije (organizacija / samoplačnik):

Davčni zavezanec po Zakonu o davku na dodano vrednost:

da ne davčna št.:

Naslov in poštna št. plačnika:

Kontaktna oseba:

tel.:

fax:

Kotizacijo v višini 20.000 SIT (DDV je vključen) boste poravnali na podlagi računa, ki bo izstavljen na dan usposabljanja.

Datum:

Žig in podpis:

PRIJAVE / ODJAVE

Prijavnico pošljite najkasneje **do ponedeljka, 17. februarja**, na naslov: **Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana**, Tel.: 01 5842 560, faks: 01 5245 881

Odjave sprejemamo 5 dni pred začetkom programa, pri kasnejših odjavah ali neudeležbi kotizacije ne vračamo.

OBVESTILO

Andragoško društvo Slovenije

Obvestilo članom

Direktorica Soros International House – MBA Centra, *Daiva Malinauskiene* iz Litve, je Andragoškemu društvu Slovenije poslala vabilo na seminar **Making the Transition: Preparing for Integration into European Union Through Languages**, ki ga bo organizirala ta izobraževalna ustanova **od 2. do 6. aprila 2003 v Vilni**.

Informacijo o seminarju lahko preberete na spletni strani ADS (<http://www.andragosko-drustvo.si/>), kjer je mogoče dobiti program seminarja in prijavnico. Rok za prijavo je **20. februar 2003**.

Mednarodni seminar je vključen v **Socrates/Grundtvig 3 program**. Pri nacionalnem uradu Socrates lahko zaprosite za kritje potnih stroškov in stroškov seminarja.

Ana-Marija Pušnik, ADS

POSVETI, KONFERENCE

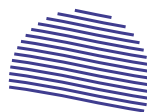
14th Annual TELECOOP Distance Learning Conference

Destinational Education – Your Place or Mine?

Breckenridge, Kolorado, ZDA, 23. do 25. april 2003

Informacije o letni konferenci je mogoče dobiti na spletni strani:

<http://www.telecoop.org/conference.htm>.

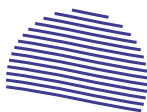

ICNEE

5th International Conference on New Educational Environment

Luzern, Švica, 26. do 28. maj 2003

Informacije o mednarodni konferenci je mogoče dobiti na spletni strani: <http://www.icnee.ch>.

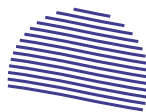
DLA 2003

Distance Learning Administration

Jekyll Island, Georgia, ZDA, 1. do 4. junij 2003

Informacije o konferenci je mogoče dobiti na spletni strani:

<http://www.westga.edu/~distance/dla2003.html>.

WACE 2003

13th World Conference on Co-operative Education

Rotterdam, Nizozemska, 26. do 29. avgust 2003

Informacije o konferenci je mogoče dobiti po telefonu: + 31 70 312 21 00, na e-naslovu: info@wacerotterdam2003.nl in na spletni strani: <http://www.wacerotterdam2003.nl>.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

Schur, Wolfgang: Politische Bildung in der Stabilitätspaktregion : Analysen und Handlungsmöglichkeiten : im Auftrag des Bundesministeriums für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung. Bonn : Institut für Internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes, IIZ, DVV , 2001. 54 str. (Internationale Perspektiven der Erwachsenenbildung ; 30)

II regional seminar about women's powers and wisdom : debates on political restructuring and social transformation. Montevideo : Development Alternatives with Women for the New Era, DAWN : Red de Education Popular Entre Mujeres de America Latina y el Caribe, REPEM, 2000. 139 str.

Thematic review on adult learning : draft comparative report. Paris, OECD, 2002. 253 str. loč. pag.

Willis, Peter: Inviting learning : an exhibition of risk and enrichment in adult education practice. Leicester : NIACE, 2002. 234 str.

Agnello, Mary Frances: A postmodern literacy policy. New York [etc.] : P. Lang, 2001. 323 str. (Counterpoints : studies in the postmodern theory of education ; vol. 125)

Bartlett, Will; Rees, Teresa; Watts, A.G.: Adult learning services and learning society : emerging policies in the European Union. Bristol : Policy Press, 2000. 180 str.

Bildung und Qualifizierung von Migrantinnen und Migranten : Anhörung des Forum Bildung in Zusammenarbeit mit der Beauftragten der Bundesregierung für Ausländerfragen am 21. Juni 2001 in Berlin. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2001. 101 str. (Materialien des Forum Bildung ; 11)

Bradbury, Andrew: Develop your NLP skills. Second edition. London : K. Page, 2000. 139 str. (Creating success)

Clarke, Alan: Online learning and social exclusion. Leicester : NIACE, 2002. 96 str.

Coady, M.M.: Masters of their own destiny : the story of the Antigonish Movement of adult education through economic cooperation. New York ; Evanston ; London : Harper and Row, [cop. 1939]

Contemporary viewpoints on teaching adults effectively / Jovita M. Ross-Gordon, editor. San Francisco : Jossey-Bass, 2002. 95 str. (New directions for adult and continuing education ; no. 93)

Education as a tool for museums : final report on the Socrates project Musaeam - Museum and Adult Education are more / edited by Jutta Thinesse-Demel. München : Bayerischer Volkshochschulverband, BVV, 2001. 153 str.

Education in Hungary 2000 / compiled by Andras Forgacs ; edited by Judith Lannert. Budapest : National Institute of Public Education, OKI, 2001. 144 str.

Eitington, Julius E.: The winning trainer : winning ways to involve people in learning. Fourth edition. Boston [etc.] : Butterworth-Heinemann, 2002. 736 str.

Empfehlungen des Forum Bildung. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2001. 48 str. (Ergebnisse des Forum Bildung ; 1)

Erster Kongress des Forum Bildung am 14. un 15. Juli 2000 in Berlin. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2000. 868 str. (Materialien des Forum Bildung ; 3)

Fremdsprachenerwerb - Wie früh und wie anders? : Workshop des Forum Bildung am 14. September 2001 in Berlin. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2001. 84 str. (Materialien des Forum Bildung ; 13)

Focus on lifelong learning : making lifelong learning a reality. Brussels : CSR Europe : European Association for the Education of Adults, EAEA : European Forum of Technical and Vocational Education and Training, EFVET : European University Association, EUA : European Vocational Training Association, EVTA : Solidar, 2001. 40 str.

Holst, John D.: Social movements, civil society and radical adult education. Westport ; London : Bergin and Garvey, 2002. 141 str. (Critical studies in education and culture)

Innovation in open and distance learning : successful development of online and web-based learning / edited by Fred Lockwood and Anne Gooley. London ; Sterling : K. Page, 2001. 227 str.

International symposium on terrorism and human rights : towards a universal approach for protecting human rights and combating terrorism, Cairo, 26-28 January 2002. Cairo : Cairo Institute for Human Rights Studies, 2002. 20 str. Vseбина: Introduction / Bahey El Din Hassan; Final report

Lernen - ein Leben lang : Vorläufige Empfehlungen und Expertenbericht. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2001. 223 str. (Materialien des Forum Bildung ; 9)

Lifelong learning : education across the lifespan / [edited by] John Field and Mal Leicester. London ; New York : Routledge, 2000. 321 str.

Linden, Anne: Unlock the promise within mindworks : NLP tools for building a better life. New York : Berkley, 1998 (©1997). 354 str.

Neue Lern- und Lehrkultur : Vorläufige Empfehlungen und Expertenbericht. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2001. 194 str. (Materialien des Forum Bildung ; 10)

Policies, politics and the future of lifelong learning / edited by Ann Hodgson. London ; Sterling : K. Page, 2000. 205 str. (The future of education from 14+)

Qualifizierte Berufsausbildung für alle! : Zukunft der Berufsausbildung von benachteiligten Jugendlichen : Fachtagung des Forum Bildung am 27. und 28. September 2000 in Bonn. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2000. 228 str. (Materialien des Forum Bildung ; 4)

Qualitätsentwicklung und Qualitätssicherung im internationalen Wettbewerb : Vorläufige Empfehlungen und Expertenbericht. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2001. 133 str. (Materialien des Forum Bildung ; 8)

Rede von Bundespräsident Johannes Rau auf dem Ersten Kongress des Forum Bildung am 14. Juli 2000 in Berlin. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2000. 26 str. (Materialien des Forum Bildung ; 2)

Reference services for the adult learner : challenging issues for the traditional and technologi-

cal era / Kwasi Sarkodie-Mensah, editor. New York ; London ; Oxford : Haworth Information Press, 2000. 435 str.

Schiersmann, Christiane; Busse, Johannes; Krause, Detlev: Medienkompetenz - Kompetenz für Neue Medien : Studie im Auftrag des Forum Bildung : Workshop am 14. September 2001 in Berlin. Bonn : Arbeitsstab Forum Bildung, 2002. 102 str. (Materialien des Forum Bildung ; 12)

Schur, Wolfgang: Politische Bildung in der Stabilitätspaktregion : Analysen und Handlungsmöglichkeiten : im Auftrag des Bundesministeriums für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung. Bonn : Institut für Internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes, IIZ, DVV , 2001. 54 str. (Internationale Perspektiven der Erwachsenenbildung ; 30)

II regional seminar about women's powers and wisdom : debates on political restructuring and social transformation. Montevideo : Development Alternatives with Women for the New Era, DAWN : Red de Education Popular Entre Mujeres de America Latina y el Caribe, REPEM, 2000. 139 str.

Thematic review on adult learning : draft comparative report. Paris, OECD, 2002. 253 str. loč. pag.

Willis, Peter: Inviting learning : an exhibition of risk and enrichment in adult education practice. Leicester : NIACE, 2002. 234 str.

Cvetko, Roman: Razvijanje delovne kariere. Koper : Znanstveno-raziskovalno središče ; Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, 2002. 264 str.

Černoša, Slavica: Stalno strokovno spopolnjevanje v vzgoji in izobraževanju : analiza izpeljav programov stalnega strokovnega spopolnjevanja v šolskem letu 2000/2001. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo : Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, 2002. 133 str.

Donald, Janet: Learning to think : disciplinary perspectives. San Francisco : J. Bass, 2002. 330 str. (The Jossey-Bass Higher and adult education series)

Drodge, Stephen: Support for adult learners in libraries. [S.l.] : Career Development Group, 2000. 96 str.

Education of the elderly : international seminar, Žalec, 08.-11.03.2002 = Izobraževanje

starejših odraslih : mednarodni seminar, Žalec, 08.-11.03.2002 / [edited by Metka Rečnik]. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2002. 128 str.

A framework for learning for adults with profound and complex learning difficulties / edited by Caroline Allen. London : David Fulton, 2001. 144 str.

Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja ter programov srednjega strokovnega izobraževanja / [Zdenko Medveš, Janko Muršak ... et al. ; uredila Slava Pevec Grm in Darko Mali]. Ljubljana : Center RS za poklicno izobraževanje, 2002. 43 str.

Izpitni katalogi za leto 2002. Poklicna matura / [pripravili Jelka Drobne ... et al. ; uredili Breda Zupanc ... et al.]. Ljubljana : Center RS za poklicno izobraževanje, 2002. 2 zv. (241; 348 str.). (Na poti k poklicu)

Lernen für alle : Lernfeste in Südosteneuropa 2001 = Learning is for everyone : adult learners weeks in South Eastern / Redaktion Heribert Hinzen. Bonn : Institut für Internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes (IIZ, DVV), 2002. 98 str. (Internationale Perspektiven der Erwachsenenbildung ; 31)

Mace, Jane: The give and take of writing : scribes, literacy and everyday life. Leicester : NIACE, 2002

Preparation for retirement age - andragogical action / [executive editor Maria Machalova]. Bratislava : Gerlach Print, 2001. 72 str.

Transgressioni / diretta da Duccio Demetrio. Milano : A. Guerini e Associati, 2002. 204 str. (Adultif ; 15)

Adult education and democratic citizenship III / European Society for Research on the Education of Adults, ESREA ; edited by Michal Bron Jr. and John Field. Wrocław : Lower Silesian University College of Education, 2001. 207 str. ; 24 cm

Ambos, Ingrid: Forschung zur Erwachsenenbildung : Zusammenfassung der Beiträge und Ergebnisse des Forschungsworkshops in Hofgeismar im Januar 2001. Bielefeld : Bertelsmann, 2001. 28 str. ; 21 cm. Priloga: 1 optični disk (CD-ROM)

Peter Monetti, ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

14. - 20.10.2002

Na vprašanja vse leto odgovarjamo v **TVU-Razpravljalnici** na spletni strani

<http://tvu.acs.si/razprava>

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2002/2003

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji
• Na spletni strani: www.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2002/2003

- izobraževalni programi •
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja •
- aktualna izobraževanja ACS

Na vaša vprašanja odgovarjamo v Forumu na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/forum>

na spletni strani **www.acs.si**

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

